

Espectacles i papes

Joan F. Mira

“**A**quella nit en totes les places de Roma hi havia revetla i gran festa, quan vam fer el camí de tornada cap al Vaticà, en cada cantó hi havia una foguera i els carrers estaven encesos de torxes i de llànties, mitja ciutat ballava encara o s'acabava d'embarxar de franc, havíem fet distribuir bótes de vi per tot l'itinerari, mai no m'he sentit aclamar amb tant de fervor i devoció i amb cares tan enceses com aquella nit, un esquadró d'albarders obria pas al trot atropellant la gent, al nostre pas les cares il·luminades per les fogueres saltaven cridant 'Borja papa, Borja papa', corrien mig nus per la calor que no baixava, congestionats pel vi, i haurien cridat igualment 'Borja mort' o 'visques' a qui fóra que els pagava el beure, amb el mateix furor que m'aclamaven m'haurien arrossegat per la pols dels carrers. El poble de Roma està fet de criats de cardenals, servidors de senyors i de prelats, gent arreplegada, lladres d'hostal i de botiga, assaltadors de pelegrins, bravi de got i ganivet, paràsits de l'església, captaires i sagristans, sense comptar les sis mil cortesanes censades i un nombre equivalent de membres dels convents i del clero secular, ni queda res de l'antiga raça del Senatus ni menys encara del Populusque Romanus, aquell Cola di Rienzo que el segle passat proclamà la república contra els papes d'Avinyó era només un boig manipulat pels Colonna, havia llegit massa llibres antics i acabà com havia d'acabar, rodolant escales avall del Capitoli a les mans del mateix poble que l'havia nomenat cònsol perpetu, poc el va ajudar el seu amic Petrarca, el poble d'aquesta Roma dels nostres dies no deu ser tan diferent del que aclamava Calígula i Tiberi, no enyora la llibertat republicana, com creuen els llatínistes de la cúria que passen massa temps estudiant els llibres i massa poc estudiant la gent, jo sí que sé què somniem, què és el que volen dormint i deserts, no cap república romana, que no saben quina cosa és, sinó saquejar pelegrins, viure dels diners de l'església, i després carnivals, festes pagades i curses amb premi, la cuanya i el circ, en això sí que s'assemblen als antics. A les vores del Tíber s'havia acumulat una multitud per mirar els focs del castell de Sant'Angelo, jo vaig aturar el cavall enmig del pont, vaig fer el senyal i començaren a disparar les bombardes i els coets voladors, llançaven llengües de flames cap al cel, tremolava la terra i els meus palafreners a penes podien mantenir quiet l'animal, després van encendre la gran roda de foc, que en diuen la giràndola, una corona de raigs de flames rodant al capdamunt del mast dels estendards, i la negror de la nit es va omplir de grans crits de joia i de núvols de fum il·luminats per una pluja de llum de colors vius, aquella era la nit de la qual llegim en l'Escriptura: i la nit serà la meua llum en les alegries de l'home, aquesta, diu el llibre, és la nit que serà encesa, que ha restaurat innocència als caiguts i joia als afligits, la nit de l'alba. Què més puc dir, sinó que jo havia volgut i disposat que fóra així, que la meua coronació fóra re-

cordada molts anys a venir i que els romans poguessen dir que de memòria d'home no s'era vista mai a la ciutat una festa com aquella, i jo que he estat testimoni de cinc coronacions, que he presenciat visites de ducs regnants i de reis, l'entrada de l'emperador Frederic, el triomf d'Elionor d'Aragó i les festes boges del cardenal Pietro Riario, jo puc dir que era veritat: el poble de Roma no havia vist una coronació, una entrada, una festa, un triomf com els que jo els vaig oferir aquell dia.”

Això recordava el papa Alexandre VI, i ara vostès, lectors devots, facen un petit esforç, apliquen una miqueta de fantasia (no en cal molta), i vagen substituïnt un papa per un altre, el seu segle pel nostre, Roma per València, el Tíber pel Túria, el Castel Sant'Angelo pels de Santiago Calatrava, i allò que la seua imaginació els demane: comprovaran que els temps han canviat però no tant, i els llocs tampoc.

P.S. Escrit aquest paper, m'arriba la notícia de la tragèdia de València. Espere que, per decència, l'espectacle papal i l'actitud del públic no corresponguen al que jo imaginava i temia.

“Jo vaig aturar el cavall enmig del pont, vaig fer el senyal i començaren a disparar les bombardes i els coets voladors, llançaven llengües de flames cap al cel, tremolava la terra i els meus palafreners a penes podien mantenir quiet l'animal, després van encendre la gran roda de foc, que en diuen la giràndola, una corona de raigs de flames rodant al capdamunt del mast dels estendards, i la negror de la nit es va omplir de grans crits de joia i de núvols de fum”